

Sygnatura akt III U 499/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 02-08-2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 02-08-2018 r. w Koninie

sprawy **B. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podleganie ubezpieczeniom

na skutek odwołania **B. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 23-05-2018r. znak: (...) (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza iż B. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 marca 2018r. do dnia 31 marca 2018r.

A. S.

Sygnatura akt III U 499/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją nr (...) z dnia 23.05.2018r. stwierdził, że B. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach:

- od 02.01.2013r. do 31.07.2015r. ,
- od 07.09.2015r. do 28.02.2018r.,
- od 01.04.2018r.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wniosek ubezpieczonego z dnia 24.04.2018r. o wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie za marzec 2018 roku nie został rozpatrzony pozytywnie, zaś za ten miesiąc ubezpieczony bezpodstawnie obniżył podstawę wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe o okres nienależnego zasiłku chorobowego od 20.03.2018r. do 23.03.2018r. i od 26.03.2018r. do 31.03.2018r. Organ potwierdził, że składkę za miesiąc marzec 2018 roku ubezpieczony dopłacił w dniu 23.04.2018r., ale termin do opłacenia składki upłynął w dniu 16.04.2018r. Zatem w miesiącu marcu 2018 r. dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustało.

Odwołanie od decyzji złożył B. K. powołując się na szczególne okoliczności mogące być obiektywną przyczyną nieopłacenia w terminie należnej składki za marzec 2018r. Odwołujący wskazał, że w marcu 2018r. przebywał na zwolnieniu chorobowym w dniach 16-23 i 26-31, a więc składka chorobowa wynosiła 1.461,89 zł i od takiej podstawy odwołujący naliczył wysokość składki i wpłacił ją w dniu 13.04.2018r. Z uwagi na fakt, że zachorował po półtoramiesięcznej przerwie od poprzedniego kresu zwolnienia chorobowego pracownik ZUS poinformował go, że zwolnienia obejmujące okres 16-19 marzec 2018 roku zostały zakwalifikowane jako wchodzące w skład 180 dni maksymalnego okresu zasiłkowego, a zwolnienie obejmujące okres po 20 marca 2018 roku zostały uznane jako zwolnienie po 180-tym dniu – czyli nie uprawniające do zasiłku chorobowego. Dodał, że po tej informacji natychmiast dokonał korekty deklaracji rozliczeniowej i w dniu 23.04.2018r. dopłacił składki należne.

Podnosząc powyższe wskazał, że jego intencją nie była ani rezygnacja z ubezpieczenia chorobowego, ani opłacenie składek po terminie, ani też opłacenie składek w zaniżonej wysokości. W tej sytuacji – w ocenie odwołującego – istnieją podstawy do uwzględnienia wniosku o dopłacenie składki po terminie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

B. K. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą z w zakresie skupu palet i makulatury.

Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej odwołujący dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego od 02.01.2013r., a następnie w dniu 09.09.2015r. (po wznowieniu działalności gospodarczej).

Odwołujący opłacał składki na ubezpieczenie chorobowe w należnej wysokości w terminie, za wyjątkiem miesięcy lipiec 2013r., wrzesień 2014r., październik 2015r., czerwiec 2016r., ale za te okresy odwołujący otrzymał od organu rentowego zgodę na opłacenie należnej składki po terminie.

B. K. przebywał na zwolnieniu lekarskim do 31.01.2018r. Następnie podjął pracę od 01.01.2018r. i od 16.03.2018r. do 23.03.2018r. ponownie przebywał na zwolnieniu lekarskim. Następnie po dwudniowym powrocie do pracy, ponownie korzystał ze zwolnienia lekarskiego w okresie od 26.03.2018r. do 31.03.2018r.

Następnie po odjęciu okresów chorobowych, odwołujący wyliczył sobie, że powinien zapłacić składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres 17 dni miesiąca marca i do dnia 15 kwietnia zapłacił składkę za taki okres.

Po wpłacie składki zadzwonił do niego pracownik ZUS i poinformował odwołującego, że za marzec 2018 roku winien zapłacić składkę za cały miesiąc, gdyż przekroczył 180 dni okresów chorobowych. Odwołujący, który nie widział o tym fakcie, następnego dnia uregulował składkę na ubezpieczenie chorobowe do pełnej wysokości.

Pismem z dnia 24.04.2018 roku odwołujący zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o wyrażenie zgody na uwzględnienie opłaconej składki po terminie – za miesiąc marzec 2018 roku.

Pismem z dnia 30.04.2018 roku zakład nie wyraził odwołującemu zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe.

W dniu 07.05.2018 roku odwołujący zwrócił się do organu z wnioskiem o wydanie decyzji o podleganiu dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W związku z powyższym zaskarżoną decyzją z dnia 23.05.2018r. organ rentowy stwierdził, że B. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach: od 02.01.2013r. do 31.07.2015r., od 07.09.2015r. do 28.02.2018r., od 01.04.2018r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i przedłożonych do sprawy przez odwołującego, zeznań odwołującego (k. 19).

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony. Zeznania odwołującego Sąd uznał za szczere i przekonujące, brak było podstaw aby odmówić im wiarygodności, gdyż korespondowały z przedłożonymi dokumentami.

Z treści decyzji i analizy zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że organ rentowy nie uznał, aby B. K. podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 01.03.2018r. do 31.03.2018r. z uwagi na opłacenie całości składki za miesiąc marzec 2018 roku – po terminie.

Jest przy tym bezsporne, że odwołujący jako płatnik składek prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą był zobowiązany do opłacania składki do dnia 15 każdego miesiąca, co wynika z art. 47 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2015.121).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1442) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. Natomiast według art. 12 ust. 1 ustawy podlegają one obowiązkowo także ubezpieczeniu wypadkowemu.

Według art. 8 ust. 6 pkt 1 w/w ustawy za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Z kolei na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy systemowej dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 w/w ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Natomiast na podstawie ust. 3 art. 36 obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 i 10, z zastrzeżeniem ust. 2, należy do tych osób.

Z kolei ust. 4 art. 36 stanowi, że zgłoszeń, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4a, 5, 5a i 9a.

Warunkiem koniecznym objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i podlegania mu jest terminowe opłacenie składek należnych na to ubezpieczenie.

W pojęciu „nieopłacenia w terminie składki należnej na ubezpieczenie” mieszczą się trzy sytuacje: nieopłacenie w ogóle w terminie składki za dany miesiąc, opłacenie składki w terminie ale w niepełnej wysokości oraz opłacenie składki w pełnej wysokości, lecz po terminie. Ustawodawca uznał zatem, że osoba składająca wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i oczekująca świadczeń od organu rentowego, zobowiązana jest do opłacania składki na to ubezpieczenie w terminie i we właściwej wysokości. Zaistnienie którejkolwiek z powyższych sytuacji powoduje z mocy art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej ustanie tego ubezpieczenia.

Nie ulega wątpliwości, że odwołujący opłacił składkę na ubezpieczenie chorobowe za marzec 2018 roku – w niepełnej wysokości, będąc przekonany, że składka ulega obniżeniu za okres korzystania ze zwolnienia chorobowego.

W zaistniałej sytuacji odwołujący domagał się przed organem rentowym o wyrażenie zgody do opłacenia składek za marzec 2018 r. po terminie.

Zgodnie z treścią art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej, w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczenie chorobowe ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie

składki należnej na to ubezpieczenie; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie. O ile ZUS jest wyposażony w kompetencję wyrażenia zgody na opłacenie składki to jego stanowisko w tej sprawie podlega ocenie sądu i organ rentowy powinien ujawnić jakimi przesłankami kierował się odmawiając odwołującemu uwzględnienia zgłoszonego wniosku. Użyte w przepisie art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej określenie "może" nie oznacza bowiem pełnej dowolności. Nie ma przy tym znaczenia, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje odrębną decyzję czy też rozstrzyga daną kwestię jako przesłankę wydania decyzji o określonej treści. W tym drugim przypadku, w razie poddania decyzji kontroli sądowej, badanie obejmuje wszystkie okoliczności, także te, które stanowiły przesłanki zaskarżonego rozstrzygnięcia. I chociaż zgodnie z art. 77 § 1 k.p.a. organ rentowy, rozpoznając wniosek płatnika o wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie, powinien przed wydaniem decyzji w tym przedmiocie w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzeć cały materiał dowodowy oraz wyjaśnić wszystkie okoliczności sprawy, to sąd ubezpieczeń społecznych w ramach kontroli zapadłej decyzji nie jest związany ustaleniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i dokonuje samodzielnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego oraz ocenia zasadność złożonego wniosku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6.08.2015 r., III UK 233/14, Lex nr 1784526).

W tym kontekście należy zauważyć, że organ rentowy w piśmie z dnia 30.04.2018 r. nie uzasadnił w dostateczny sposób jakie okoliczności przemawiały przeciwko wyrażeniu zgody na opłacenie składek po terminie. Uzasadnienie stanowiska ZUS sprowadza się w głównej mierze to przytoczenia stanu faktycznego, przepisów prawa oraz podania w jakich okresach, a w jakich nie B. K. nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Nie są to jednakże przyczyny, które dawałyby możliwość przyjęcia, aby organ rentowy wywiązał się z podania uzasadnienia w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie. Organ rentowy posłużył się więc przepisem art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy nie badając szczególnych okoliczności i wcześniejszej kilkunastoletniej postawy ubezpieczonego, który przez kilka lat opłacał składki. Odwołujący po powzięciu wiadomości o przyczynach braku wypłaty zasiłku podjął wszelkie kroki zmierzające do wykazania woli podlegania ubezpieczeniom, która po zbadaniu okoliczności sprawy nie powinna być kwestionowana i powinna być wzięta przez organ rentowy przynajmniej pod rozwagę. Pojęcie „uzasadnionego przypadku” nie oznacza, aby okoliczności na skutek, których osoba ubezpieczona nie dochowała terminu miałyby być szczególnego rodzaju, wyjątkowe i nadzwyczajne, nie wymaga również stwierdzenia braku winy po stronie ubezpieczonego. Przypadek uzasadniony to taki, który obiektywnie usprawiedliwia i wyjaśnia dlaczego składka nie została zapłacona w terminie, a więc przytacza takie okoliczności życiowe, które tłumaczą powstałe opóźnienie w opłaceniu składki terminowo i w prawidłowej wysokości (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 19.03.2015 r., III AUa 380/14, Lex nr 1667619, wyrok SA w Łodzi z 21.04.2015 r., III AUa 943/14, Lex nr 1747276).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie wskazuje, że ubezpieczony nie opłacił w pełnej wysokości składki na ubezpieczenie chorobowe za marzec 2018 r., gdyż uważał, że należy mu się zasiłek chorobowy.

Powzięcie wiadomości o powyższym spowodowało, że odwołujący zapłacił do pełnej wysokości wymaganą składkę za marzec 2018 r. i jednocześnie ubiegał się o wyrażenie zgody na opłacenie jej po terminie.

Należało więc przyjąć, że w odniesieniu do odwołującego zaistniał uzasadniony przypadek pozwalający na wyrażenie zgody na opłacenie składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc marzec 2018 r. po terminie. Jest to tym bardziej uzasadnione gdy uwzględni się fakt, że to niedopatrzenie zostało naprawione (odwołujący uiszczył pełną wysokość składki niezwłocznie po podjęciu informacji o konieczności ich uiszczenia), nie miało ono charakteru działania specjalnego, mającego niejako "oszukać" system ubezpieczeń społecznych, a ubezpieczony przed tym incydentem jak i po nim realizował swoje obowiązki płatnika.

Mając na uwadze powyższe uznać należało, że B. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 01.03.2018 r. do 31.03.2018 r. wobec czego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. decyzja organu rentowego podlegała zmianie i orzeczono jak w wyroku.

SSO Anna Walczak-Sarnowska